

Remissvar på "För Sveriges landsbygder – en sammanhållen politik för arbete, hållbar tillväxt och välfärd" (SOU 2017:1)

Sammanfattning

Filipstads kommun ställer sig bakom landsbygdskommitténs förslag till åtgärder/mål för att förbättra förutsättningarna för att landsbygderna ska ha samma förutsättningar att utvecklas som andra delar av vårt land.

Enligt vår mening måste dock fler kriterier beaktas för att få en rättvis bild av vilka förutsättningar varje kommun har för att hantera framtida utmaningar. Här bör särskilt beaktas:

- Sysselsättning och den lokala arbetsmarknadens förutsättningar
- Utbildningsnivån i kommunen och kommuninvånarnas förutsättningar att klara arbetsmarknadens utbildningskrav.
- Integrationen och dess utmaningar på kommuner med ett historiskt stort mottagande.

Även inom många andra områden har Filipstads kommun besvärande situation, här kan nämnas, befolkningsutveckling, demografi, invånartäthet, branschbredd, förvärvsfrekvens, privata arbetstillfällen/sysselsatta andelen företagare, nyföretagande och medianinkomst.

Den slutsats som vi drar av detta är att vi mycket väl kvalar in som en kommun inom stödområde A men framförallt att vår kommun är i stort behov av dessa satsningar för att få förutsättningar att utvecklas som andra delar av vårt land.

Inledning

I juni 2015 tillsatte regeringen en parlamentarisk landsbygdskommitté med uppdrag att ta fram en sammanhållen politik för Sveriges landsbygder. I december 2016 presenterade landsbygdskommittén sitt slutbetänkande "För Sveriges landsbygder – en sammanhållen politik för arbete, hållbar tillväxt och välfärd" (SOU 2017:1)

Kommitténs förslag innehåller åtta områden:

- Näringspolitik Digitalisering och transportinfrastruktur

- Kompetensförsörjning
- Bostadspolitik och samhällsplanering
- Tillgång till service, välfärd och kultur
- Statlig närvaro
- Styrning och samordning
- Civilsamhället

För respektive område har kommittén föreslagit ett antal mål vilka vi ställer oss positiva till.

Filipstads kommun är inte remissinstans men vill ändå framföra några synpunkter som vi anser inte har beaktats i tillräcklig hög grad i landsbygdskommitténs slutbetänkande. Samtidigt som det också ställer en del frågetecken på varför inte vår kommun tagits med bland de kommuner som har extra stora utmaningar?

Synpunkter på förslaget

Vad vi kan utläsa av statistik ligger Filipstads kommun i närheten av de kriterier som övriga kommuner inom stödområdet blivit bedömd utifrån:

Inv. 2015	% Bef.- Förändr. 2005-2015	Kategori	Region	Bransch Bredd %	Arbets- ställen privat	Syssel- satta privat
10 613	-4,4%	!	Del av Karlstad	19	841	2712

Sedan 1985 har Filipstad kommun förlorat var fjärde invånare (-22,6%). Demografin är också besvärande då 27,2% är i ålderskategorin 65 år och äldre. Vår invånartäthet uppgår till 7,1 invånare per kvadrat kilometer att jämföra med rikets 24,5.

Samtidigt finns det andra kriterier som enligt vår mening kan vägas in vid bedömningen av de utmaningar och förutsättningar kommuner har att hantera i framtiden.

Sysselsättning

Vi har idag få privata arbetstillfällen och ett näringsliv med begränsad branscbredd. Vår arbetsmarknad är mycket känslig då vi är beroende av några större aktörer inom livsmedelsbranschen med utländskt ägande. Rapporten Sårbara kommuner 2016 klassificerar vår kommun som den 6:e mest sårbara kommunen i en sammanvägning av företagande, arbetsmarknad och beroende av enskilda större företag.

Vi har Filipstads kommun har idag en öppen arbetslöshet på 16,1% (AF jan 2017)). Många av våra arbetslösa har en låg utbildningsbakgrund och med utländsk bakgrund. Gruppen med utrikes födda är kraftigt överrepresenterad med en öppen arbetslöshet på 63 %. En förklaring till detta är att kommunen under lång tid tagit ett stort ansvar för integrationen vilket resulterat i att många med utländsk bakgrund valt att stanna i kommunen.

Utbildningsnivå

Filipstads kommun har jämfört med riket en låg utbildningsnivå. Sannantaget har 19 % eftergymnasial utbildning att jämföra med rikets 40 % (kommunfakta 2016). Andelen med högskoleutbildning är den näst lägsta i landet (ekonomifakta 2016)

Situationen försvåras ytterligare av att många nyanlända som flyttat in i kommunen har låga baskunskaper och har lång väg till anställningsbarhet och egen försörjning.

Integrationen och dess konsekvenser

Filipstads kommun har sedan början av 90-talet haft överenskommelse med Migrationsverket om uthyrning av ca 300 platser för asylsökande. Senaste åren har platserna kompletteras med privata anläggningsboende och som mest under 2016 uppgått till 1300 platser. På grund av att etableringen inte fungerat i Sverige medförde det att ett stort antal asylsökanden etablerade sig i vår kommun när de erhöll svenskt medborgarskap. Till detta har sedan tillkommit en ökad mängd av spontan/anhöriginvandring, under 2016, 286 personer motsv. 2,6 %.

Antalet utrikesfödda och boende närmar sig idag 2000 personer, närmare 20 % av totala befolkningen. I kommunens grundskolor/förskolor finns totalt 650 nyanlända elever motsvarande närmare 30 % av alla elever.

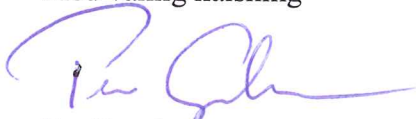
Våra nya medborgare ser vi självfallet som en stor möjlighet och resurs för oss och vår omgivning när det gäller att klara framtida behoven av arbetskraft på arbetsmarknaden. Med hänsyn till vår totala problembild är det en uppenbar risk att många personer med bra kompetenser kommer att flytta till starkare tillväxt/arbetsmarknadsområden. En utveckling som kan medföra en ökad segregering mellan stad och landsbygd och ökade försörjningskostnader för vår kommun och andra kommuner i liknade situation. Redan idag har vårt försörjningsstöd de senaste 5 åren ökat med närmare 1 skattekrone.

Av ekonomifakta kan vidare utläsas att vår kommun har den nionde lägsta förvärvsfrekvensen, den sjätte lägsta andelen företagare, femte lägsta nyföretagande, nionde lägsta medianinkomsten, vilket självfallet inte stärker våra förutsättningar att klara framtidens utmaningar.

Då vi angränsar till kommun som ligger inom stödområde A medför det samtidigt en konkurrensnackdel, då främst vad det gäller möjligheten att etablera fler arbetstillfällen för att minska dagens höga arbetslöshet.

Den slutsats som vi drar av detta är att vi mycket väl kvalar in som en kommun inom stödområde A men framförallt att vår kommun är i stort behov av dessa satsningar för att få förutsättningar att utvecklas som andra delar av vårt land.

Med vänlig hälsning

Per Gruvberger
Kommunstyrelsens ordförande